

รายงานการประเมินโครงการพาน้องท่องอ่าน หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

Evaluation Report of Encourage Children Reading Project of Supervisory Division,
Department of Education Bangkok Metropolitan Administration

ลัดดาวัลย์ กงสมบุญ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการพาน้องท่องอ่าน ปีงบประมาณ 2557 โดยใช้ CIPP Model ซึ่งประเมินในด้านต่างๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 50 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 85 คน ครูผู้สอนสาระภาษาไทยที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 85 คน และนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 278 คน รวมทั้งหมด 498 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การดำเนินโครงการพาน้องท่องอ่าน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9566 และ .8777 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนสาระภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินโครงการพาน้องท่องอ่าน อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการ รองลงมาคือ ด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้นตามลำดับ ส่วนด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการพาน้องท่องอ่านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, ซีปป์โมเดล, การอ่าน

Abstract

The objective was to evaluate the implementation of encourage children reading project of the fiscal year 2557 using CIPP Model (Context, Input, Process, Output). The sample used in this research were 498 participants including 50 educational supervisors, 85 school's directors, 85 Thai language teachers and 278 students. The instrument used to collect data was five-level rating scale with 2 vol. which had reliability at .9566 and .8777. Analyzed using basic statistics such as percentage, mean and standard deviation.

The result showed that: Educational Supervisors, School's Directors and Thai language Teachers' opinion toward the Encourage Children Reading Project as a whole was at good level. Considering each aspect ordering by mean from highest to lowest were as follow: The process aspect, followed by the context aspect and the input

aspect respectively, The output aspect has the lowest average. For students participating, the reviews on the Encourage Children Reading Project at a high level in every issue.

Keywords: Evaluation Project, CIPP Model, Reading

บทนำ

ปัญญาจะเกิดขึ้นได้อย่างไรและโดยวิธีใด การแสวงหา “ความรู้” หรือ “การศึกษา” คงเป็นคำลอบที่ทุกคนคงกล่าวได้ตรงกัน แต่การศึกษาโดยทั่วไปมิได้มีความหมายถึงเฉพาะการไปโรงเรียน ฟังคำสั่งสอนของครู อ่านหนังสือ หรือทำการบ้านเท่านั้น แต่ “การศึกษา” ในที่นี้หมายถึง การที่จะได้มาซึ่งความรู้ทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษานอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาคณะอักษรศาสตร์ ซึ่งรวมเรียกว่า การศึกษาคอลเลจชีวิต และควรต้องแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องจนมีบางคนกล่าวว่า “ชีวิตคือ การศึกษา และการศึกษาคือชีวิต” ทั้งนี้ เนื่องจากวิชาการต่างๆ ในสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าตลอดเวลา หากผู้ใดไม่แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องจะกลายเป็นผู้ด้อยการศึกษา (พระราชบัญญัติของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วันที่ 11 ธันวาคม 2519) การอ่านมีความสำคัญมากสำหรับการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเต็มไปด้วยข่าวสารสนเทศต่างๆ ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและอื่นๆ การอ่านจึงมีความจำเป็นอย่างต่อเนื่องแต่ในสภาพสังคมปัจจุบันจำนวนผู้ที่อ่านหนังสือยังมีน้อยและมีนิสัยรักการอ่านในระดับต่ำ

ทั้งนี้ นิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “การอ่านไม่ได้มีอยู่ในวัฒนธรรมไทยมาแต่เดิมแล้ว หมายถึงการอ่านแบบตีความเข้าใจแก่นของความหมาย หรือการพัฒนาตัวหนังสือไปจนถึงสุดแดนความสามารถของมันก็อาจยังไม่ไว้ดีทำในวัฒนธรรมไทย” ในขณะที่

นายแพทย์ประเวศ วะสี (อ้างใน เพ็ญแข สร้อยทอง, 2548) ได้กล่าวไว้ว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยเพราะเดินไต่ในวัฒนธรรมพุดมากกว่าวัฒนธรรมเขียนและอ่าน แต่เราเป็นสังคมไม่อ่านต่อไต่ก็ไม่ได้ เพราะ

เรื่องที่ซับซ้อนถ้าไม่อ่านจะไม่เข้าใจและในปัจจุบันเรามีเรื่องที่ย่อมน โขงสลับซับซ้อนเป็นอันมากที่คนไทยไม่ค่อยเข้าใจเพราะเราอ่านน้อยซึ่งก็สอดคล้องกับตัวเลขอ้างอิงจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ(อ้างในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) ที่ทำการสำรวจสถิติการอ่านของคนไทยในปี 2544 ด้านการใช้เวลาในการอ่านหนังสือ พบตัวเลขที่น่าตกใจคือคนไทยอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปใช้เวลาอ่านหนังสือ 2.99 นาทีต่อวัน และคนไทยวัย 10-14 ปี อ่านหนังสือน้อยที่สุดใช้เวลาเพียง 1.28-4.43 นาทีต่อวัน จำนวนนี้รวมคนไทยทั้งที่อยู่ในเมืองนอกเมืองและทุกเพศ และข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติในเดือนพฤษภาคม 2548 พบว่าร้อยละ 69.1 ของคนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปเป็นผู้ที่อ่านหนังสือโดยใช้เวลาเฉลี่ยวันละ 1 ชั่วโมง 59 นาที

ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ส่วนเป็นคืบบังชี้ที่ชัดเจนว่า สังคมไทยในปัจจุบัน คนไทยมีนิสัยรักการอ่านในระดับน้อย ทั้งที่การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การอ่านช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมได้ ทั้งนี้มีการประมวลสาเหตุที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ขาดนิสัยรักการอ่าน

อนึ่ง จากการที่กรุงเทพมหานครได้เสนอตัวต่อยูเนสโกเพื่อขอยื่นเมืองหนังสือโลก (World Book Capital 2013) ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2554 โดยมีนโยบายมุ่งเน้นไปยังเยาวชน กลุ่มคนด้อยโอกาส และการพัฒนาการอ่านสำหรับทุกคน ด้วยความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และนานาชาติ ซึ่งคอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ World Book Capital ได้อย่างสมบูรณ์ โดยจะกระตุ้นเด็กและเยาวชนที่เป็นเป้าหมายสำคัญให้ใส่ใจในการอ่านหนังสือนามากยิ่งขึ้น

กรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นมหานครแห่งการอ่านและการเรียนรู้ จึงได้ดำเนินการโครงการพาน้องท่องอ่าน เพื่อให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ไปฝึกทักษะการอ่านและจดบันทึกในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะได้ออกมาจนถึงดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องความสอดคล้องระหว่างนโยบายกับวัตถุประสงค์ของโครงการกับรัฐบาล นโยบายของกรุงเทพมหานคร และความต้องการของโรงเรียน
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการพาน้องท่องอ่านในด้านการจัดการเตรียมความพร้อมในการดำเนินโครงการด้านบุคลากร สถานที่ งบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานในโครงการพาน้องท่องอ่าน
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตที่เกิดจากการประเมินโครงการพาน้องท่องอ่าน

วิธีการวิจัย

การดำเนินงานการประเมินโครงการพาน้องท่องอ่าน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ 2557 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ กรรมการในโครงการเป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 50 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา 106 โรงเรียน จำนวน 106 คน ครูผู้สอนสาระภาษาไทย ที่เข้ารับอบรมตามโครงการ จำนวน 106 คน นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ ๑,๐๐๐ คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง / ขนาดและวิธีที่ได้มา

ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
สถานภาพ	จำนวน/คน	จำนวน/คน	การกำหนดขนาด/วิธีที่ได้มา
ศึกษานิเทศก์	50	50	ศึกษาจากประชากรกลุ่มนี้
ผู้อำนวยการ สถานศึกษา	106	85	ตารางตรงสี่เหลี่ยม/ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลาก
ครูผู้สอนสาระ ภาษาไทย	106	85	ตารางตรงสี่เหลี่ยม/ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลาก
นักเรียน ผู้เข้าร่วม โครงการ	1,000	278	ตารางตรงสี่เหลี่ยม/ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลาก
รวม	1,262	498	

ประเมินโครงการพาน้องท่องอ่าน เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับศึกษานิเทศก์
ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนสาระภาษาไทย แบ่ง
เป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม ในเรื่องเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา
ประสบการณ์ในการรับราชการ ซึ่งข้อคำถามมีลักษณะ
เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน
โครงการพาน้องท่องอ่าน ประเมิน ๕ ด้าน

ด้านบริบท

จำนวน 10 ข้อ ข้อที่ 1 - 10

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

จำนวน 8 ข้อ ข้อที่ 11 - 18

ด้านกระบวนการ

จำนวน 12 ข้อ ข้อที่ 19 - 30

ด้านผลผลิต

จำนวน 5 ข้อ ข้อที่ 31 - 35

รวมจำนวน 35 ข้อ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณ
ค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)
กำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนความคิดเห็นคือ
รายการในแบบสอบถาม ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เห็นว่าสอดคล้องเหมาะสม/
มีการปฏิบัติเหมาะสม/พึงพอใจ มากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เห็นว่าสอดคล้องเหมาะสม/
มีการปฏิบัติเหมาะสม/พึงพอใจ มาก

3 คะแนน หมายถึง เห็นว่าสอดคล้องเหมาะสม/
มีการปฏิบัติเหมาะสม/พึงพอใจ ปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เห็นว่าสอดคล้องเหมาะสม/
มีการปฏิบัติเหมาะสม/พึงพอใจ น้อย

1 คะแนน หมายถึง เห็นว่าสอดคล้องเหมาะสม/
มีการปฏิบัติเหมาะสม/พึงพอใจ น้อยมาก

- ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
เป็นคำถามแบบปลายเปิด

2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนผู้เข้า

ร่วมโครงการ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการพาน้องท่องอ่าน จำนวน ๑๐ ข้อ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) กำหนดเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนความคิดเห็นต่อรายการในแบบสอบถาม ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด / พึงพอใจ มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง เห็นว่าเหมาะสมมาก / พึงพอใจ มาก
- 3 คะแนน หมายถึง เห็นว่าเหมาะสมปานกลาง / พึงพอใจ ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง เห็นว่าเหมาะสมน้อย / พึงพอใจ น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง เห็นว่าเหมาะสมน้อยมาก / พึงพอใจ น้อยมาก

- ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการประเมินโครงการ ผู้ประเมิน ได้สร้างเครื่องมือการประเมินโครงการพาน้องท่องอ่าน ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดโครงการพาน้องท่องอ่าน โดยวิเคราะห์จุดประสงค์ของโครงการเพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบประเมิน
2. กำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) และศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ
3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ขอบข่ายการดำเนินงาน และประเด็นต่างๆ 4 ด้าน ของการประเมินรูปแบบซิปปี (CIPP MODEL)
4. นำไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Context Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแล้ว นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ผู้ประเมินคัดเลือก

ข้อคำถามที่มีค่า IOC เกือบตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความที่ตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ข้อที่คัดเลือกไว้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 - 1.0 มีจำนวน 35 ข้อ

แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ข้อที่คัดเลือกไว้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 - 1.0 มีจำนวน 10 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลอง (Try - out) กับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน ทั้งฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับที่ 1 เท่ากับ .9566 และฉบับที่ 2 เท่ากับ .8777 สรุปได้ว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้ เพราะมีค่าความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่า 0.80

6. เมื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากคณะกรรมการดำเนินโครงการเสร็จสิ้นทุกกิจกรรม และโรงเรียนได้ดำเนินการตามโครงการเป็นระยะเวลา 1 ปี การศึกษา ผู้ประเมินได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการพาน้องท่องอ่าน ประจำปีงบประมาณ 2557 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 สำหรับผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 85 คน และครูผู้สอนสาระภาษาไทย 85 คน
- ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 278 คน

2. ขอบข่ายอนุเคราะห์

ศึกษานิเทศก์ หน่วยงานนิเทศก์ หัวหน้าการศึกษา คอยแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 จำนวน 50 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินได้นำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS ฉบับทดลอง และประเมินผล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ ความถี่ และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

- ความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ ราชดำเนินของแต่ละกลุ่มตัวอย่างและภาพรวมทุกด้านนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย แผนภูมิเชิงเส้น และแผนภูมิแท่ง

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอในเป็นความเรียง

3. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลจากความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ นำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

3.1 ด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตจากแบบสอบถามฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 แบ่งเกณฑ์ค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมน้อยที่สุด

3.2 ตามความคิดเห็นของนักเรียนจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 ตอนที่ 1 แบ่งเกณฑ์ค่าเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่เหมาะสม / พึงพอใจ มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความสอดคล้องและเหมาะสมน้อยที่สุด

4. สำหรับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พิจารณาตัดสินโดยยึดเกณฑ์ดังนี้

1.0 ขึ้นไป ถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกัน ต่ำกว่า 1.0 ถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ส่วนการแปลความจะเสนอเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตั้งแต่ 1.0 ขึ้นไปเท่านั้น

5. เกณฑ์ในการประเมินผลข้อมูล ถ้าผลการประเมินอยู่ในระดับมากและมากที่สุด หรือค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน หรืออยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติบรรยาย

1.1 ใช้ความถี่ และร้อยละ กับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับที่ 1

1.2 ใช้ \bar{X} หาค่ากลางเพื่อเป็นตัวแทนของคะแนนความคิดเห็น

1.3 ใช้ S.D. หาค่าการกระจายของคะแนนความคิดเห็น

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

โดยกำหนดการคะแนนสำหรับการพิจารณาคำถามแต่ละข้อ ดังนี้

ให้ 1 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าคำถามนี้สอดคล้องตรงกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ 0 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าคำถามนี้สอดคล้องตรงกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้ -1 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าคำถามนี้สอดคล้องตรงกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

2.1 ใช้สัมประสิทธิ์ α ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือประเมิน และวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรม SPSS ฉบับทดลอง

ผลการวิจัย

ภาพรวมของศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนสาระภาษาไทย และนักเรียน มีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินโครงการพาน้องห้องอ่านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน สำหรับด้านที่ได้รับการประเมินให้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการ รองลงมาคือ ด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้นตามลำดับ ส่วนด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการพาน้องห้องอ่าน อยู่ในระดับมาก ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

1. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ พบว่าผ่านเกณฑ์ประเมินทุกรายการ โดยที่โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล กรุงเทพมหานคร และความต้องการของโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายแนวทางการจัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือส่งเสริมด้านอ่านและการเขียนของนักเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า โครงการมีความสอดคล้องกับแนวปฏิบัติและการอ่านเขียน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับรายการประเมินที่มีความเหมาะสมในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สำนักการศึกษากำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานในโครงการอย่างชัดเจน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ พบว่าผ่านเกณฑ์ประเมินเป็นส่วนใหญ่ มีความเหมาะสมและความพอเพียงของสถานที่ กรรมการดำเนินโครงการ วิทยากร ความรู้ที่ได้รับ สื่อวัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า โครงการได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับรายการประเมินมีความเหมาะสมในระดับมากมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คณะกรรมการดำเนินโครงการมีเพียงพอต่องานที่รับผิดชอบ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการ พบว่าผ่านเกณฑ์ประเมินทุกรายการ ในด้านการวางแผนงานการจัดกิจกรรม การปฏิบัติตามแผนงาน การนิเทศติดตาม การประเมินผล และสรุปผลโครงการ เมื่อพิจารณาแต่ละรายการศึกษานิเทศก์ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนสาระภาษาไทย ให้ความคิดเห็นว่า มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานตามโครงการ มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับรายการประเมินมีความเหมาะสมในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการดำเนินงานของโครงการ

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพบว่า ผ่านเกณฑ์ประเมินทุกรายการ ผลการประเมินตอบสนองตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีความพึงพอใจต่อโครงการ เมื่อพิจารณาแต่ละรายการศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนสาระภาษาไทย ให้ความคิดเห็นว่า ผู้บริหาร ครูและนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สำหรับรายการประเมินเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการมีทักษะด้านการอ่านเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และผลการเรียนดีขึ้น

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายรัฐบาล กรุงเทพมหานคร และความ ต้องการของโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายแนวทางชัดเจนนำไปสู่การปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหรือส่งเสริมการอ่านและการเขียนของนักเรียน มีความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ประเมินทุกรายการ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการวางแผนจัดทำโครงการของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีการศึกษารอบนโยบายของรัฐบาล นโยบายของ กรุงเทพมหานคร และสำนักการศึกษา การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของหน่วยศึกษานิเทศก์ เพื่อหาความต้องการและจำเป็นนำมาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศแล้ว กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินของหน่วยศึกษานิเทศก์ จัดทำโครงการพาน้องท่องอ่าน เป็นโครงการหนึ่งในกลยุทธ์ที่ 3 เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียน ตามแผนปฏิบัติการราชการประจำปี 2554 - 2559 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักการศึกษา ที่มีนโยบายให้โรงเรียนมีระบบปลูกฝังด้านการอ่านและการเขียน ให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ พบว่า สถานที่ในการจัดอบรมและเข้าค่ายนักเรียน คณะกรรมการดำเนินโครงการ การจัดวิทยากรอบรมให้ความรู้การจัดการสื่อ วัสดุอุปกรณ์มีความเหมาะสมเพียงพอ ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น ปัจจัยที่เกี่ยวกับงบประมาณ คือ โรงเรียนได้รับงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินโครงการ มีระดับความคิดเห็นว่าความเหมาะสมปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารระดับกรุงเทพมหานคร มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา ดังนี้ “กรุงเทพฯ ของเรา เขาชนและคนทุกวัยมีความรู้คู่คุณธรรม” ทำให้โครงการพาน้องท่องอ่าน ได้รับงบประมาณในการดำเนินโครงการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 - 2552 ส่วนงบประมาณในการดำเนินงานระดับโรงเรียน ยังไม่ได้รับงบประมาณจาก กรุงเทพมหานคร ทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมโครงการต้องจัดหางบประมาณเอง

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า การจัดกิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมด้านการอ่านและการเขียนของโรงเรียน และการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอ่านและการเขียนของนักเรียน จัดได้เหมาะสมในระดับมาก แต่ควรเพิ่มกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ขณะที่นักเรียนให้ความคิดเห็นว่าโรงเรียนน่าจะจัดกิจกรรมในโครงการพาน้องท่องอ่าน อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการวางแผนงานการจัดกิจกรรมในแต่ละปีมีการพัฒนาและปรับปรุงมา โดยตลอดมีการปฏิบัติงานได้ตามแผน ส่วนการนิเทศติดตาม โดยศึกษานิเทศก์กลุ่มสาระภาษาไทย เดือนละ 1 ครั้ง การประเมินผลและสรุปผลโครงการปีละ 1 ครั้ง อาจจะไม่เพียงพอ ควรมีการรายงานความก้าวหน้าและศึกษานิเทศก์กลุ่มสาระอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษสุณีย์ บำรุงจิตต์และคณะ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเว็บเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเยาวชนไทย

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า ผ่านเกณฑ์ประเมินทุกรายการ โดยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู เห็นว่า ผลของโครงการนี้มีประโยชน์สมควรดำเนินการต่อไปและนักเรียนก็มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเข้าค่ายรักเขียนอ่าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนโยบายที่ชัดเจน การวางแผนจัดกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและมีการดำเนินโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ทำให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียน และการพัฒนาตนเอง แต่ควรจะต้องเน้นเรื่องการพัฒนาด้านการอ่านและการเขียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญถ้อย ทองอยู่ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นิติยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชวินิต (ประถมศึกษา) เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานศึกษาควรกำหนดนโยบาย เป้าหมายและตัวชี้วัด ของโครงการพาน้องท่องอ่าน ให้ชัดเจนส่งผู้บริหาร ครูและนักเรียนมากขึ้นและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. สำนักงานศึกษาควรประสานกับกระทรวงศึกษาธิการ และออกนโยบายร่วมกันในการดำเนินการดำเนินการ โครงการพาน้องท่องอ่าน
3. ควรสนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการในระดับโรงเรียนด้วย
4. ควรอบรมการผลิตสื่อเอกสารเกี่ยวกับองค์ความรู้ และการดำเนินงานโครงการพาน้องท่องอ่าน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
5. ควรส่งเสริมให้มีการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยมีศึกษานิเทศก์ประจำโรงเรียนติดตามเป็นระยะ
6. ควรเพิ่มกิจกรรมการฝึกการอ่านและการเขียนทุกปี
7. ควรจัดอบรมให้แนวทางการดำเนินโครงการและให้ความรู้แก่ผู้บริหารและครู
8. ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ ควรเน้นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามสภาพจริงมากกว่าเอกสารหลักฐานที่เป็นร่องรอย และควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินพฤติกรรมของบุตรหลานของตนเอง
9. ควรมีโรงเรียนต้นแบบ โครงการพาน้องท่องอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้โรงเรียนอื่น ๆ
10. ควรเผยแพร่ผลการดำเนินงานโครงการพาน้องท่องอ่าน ให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบ

เอกสารอ้างอิง

- เกษสุณีย์ นำรุ่งจิตต์และคณะ. (2552). การพัฒนาเว็บเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเยาวชนไทย: กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร คณะศิลปศาสตร์.
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2546). สังคมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: พี.เอ.อีฟวิ่ง.
- บุญลือ ทองอยู่. (2549). หลักสูตรฝึกอบรมเพิ่มอำนาจในการทำงานเพื่อพัฒนาสมรรถนะของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักการศึกษา. (2548). คู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2556). เอกสารเลขที่ 3/2556. หนังสือประมวลภาพโครงการและผลงานชนะเลิศประกวดจากโครงการพาน้องท่องอ่าน ประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยของกรมราชวิทยาลัย.